

gemeente harderwijk

Lokale Heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan grotendeels uit de algemene uitkering Gemeentefonds, specifieke uitkeringen en gemeentelijke belastingen en heffingen. Jaarlijks beslist de gemeenteraad over de hoogte van de tarieven met de eventuele aanpassingen. De gemeenteraad kan in veel gevallen de hoogte van de tarieven zelf bepalen, maar in sommige gevallen geldt een wettelijke limitering. Daarnaast heeft de gemeente zelf ook een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Gemeentelijke uitgangspunten

Gemeenten hebben een gesloten belastingstelsel. In de Gemeentewet, Wet Milieubeheer en Wet Bedrijfsinvesteringszone is vastgelegd welke belastingen geheven mogen worden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen belastingen die onderdeel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en heffingen waarbij een vergoeding wordt betaald voor een door de gemeente uitgevoerde taak of verleende dienst.

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening te geschieden. De definitieve vaststelling van de tarieven door de gemeenteraad voor het jaar 2025 heeft plaatsgevonden op 12 december 2024 en zijn nadien gepubliceerd in het Gemeentebled en Overheid.nl. De tarieven zijn gebaseerd op de uitgangspunten van de begroting.

Tot de uit te voeren taken worden gerekend; de onroerende zaakbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, parkeerbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. Daarnaast zijn er een aantal belastingen die een bepaald doel kennen en daarom tot de bestemmingsheffingen worden gerekend. Dit zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Ten slotte zijn er heffingen die zien op individuele dienstverlening van de gemeente aan de inwoners van de gemeente. Dit zijn onder andere marktgelden, grafrechten, havengelden en leges als vergoeding voor diverse diensten en taken (burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, omgevingsvergunning, etc.). De betreffende tarieven moeten in beginsel de gemaakte kosten dekken. Hier geldt het principe: de gebruiker betaalt.

Kwijtscheldingen

De gemeente Harderwijk verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld.

In onderstaande tabel is opgenomen het aantal verzoeken om kwijtschelding die de gemeente heeft ontvangen.

452	Afgewezen
67	Gedeeltelijk toegekend
8	Ingetrokken
501	Toegekend

Tarieven

Voor het begrotingsjaar 2025 is, gebaseerd op de cijfers van het Centraal Planbureau bij de Meicirculaire Gemeentefonds 2024, een trendmatige aanpassing voorgesteld van 2,3%. Dit is gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product. In een aantal situaties (bijvoorbeeld reisdocumenten) worden de legestarieven (mede) vastgesteld door de rijksoverheid en gepubliceerd in de Staatscourant. Indien bij de lokale belastingmiddelen is aangegeven dat er sprake is van indexatie of trendmatige verhoging wordt hier het percentage van 2,3% bedoeld, tenzij specifiek anders aangegeven. In het jaar 2025 zijn in het kader van de ombuigingsmaatregelen boventrendmatige tariefsaanpassingen opgenomen. Dit betekent dat het tarief niet alleen trendmatig wordt verhoogd, maar daar bovenop ook de aanvullende maatregelen in het kader van de ombuigingen.

Naast belastingen, heft de gemeente bestemmingsheffingen, rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. De gemeentelijke kosten stijgen gemiddeld met 2,3% prijs bruto binnenlands product.

Woonlasten

Bron: COELO

Jaarlijks wordt de COELO Atlas van de lokale lasten opgesteld. Dit betreft een jaarlijkse monitor van de ontwikkeling van de lokale lasten op macro- en microniveau. Voor bovenstaande gegevens is gebruikgemaakt van de COELO Atlas van de lokale lasten 2025.

Woonlasten zijn betalingen die huishoudens doen in verband met wonen. De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de Onroerendezaakbelasting (OZB), de Rioolheffing en de Afvalstoffenheffing. Een eventuele heffingskorting wordt hiervan afgetrokken. De gemeentelijke woonlasten bestaan voor huishoudens met huurwoningen uit de Afvalstoffenheffing en soms Rioolheffing. Eigenaar-bewoners betalen daarnaast ook OZB. In enkele gemeenten wordt van deze bedragen een heffingskorting afgehaald. In onderstaande tabel zijn de gemiddelde woonlasten van de Gemeente Harderwijk afgezet tegen het gemiddelde in Gelderland en landelijk. Daarbij is in onderscheid gemaakt tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In tabel worden de woonlasten voor een eigenaar van een woning weergegeven, en in tabel 2 de woonlasten van een huurder.

Onroerende zaak belasting

Maatregelen woningen

- In de meerjarenbegroting 2025-2028 is de opbrengst voor de OZB 2025, die gekoppeld is aan de waardeontwikkeling van de WOZ-waarden eigenaren en gebruikers, verhoogd met de trendmatige, inflatiecorrectie (2,3%).
- In aanvulling hierop is in het kader van de ombuigingsmaatregelen de opbrengst OZB 2025 boven trendmatig met 10% verhoogd

Onroerende zaak belasting niet-woningen (eigenaar en gebruiker)

Maatregelen niet-woningen 2025

- In de meerjarenbegroting 2025-2028 is de opbrengst voor de OZB 2025, die gekoppeld is aan de waardeontwikkeling van de WOZ-waarden eigenaren en gebruikers, verhoogd met de trendmatige inflatiecorrectie (2,3%).
- In aanvulling hierop is in het kader van de ombuigingsmaatregelen de opbrengst OZB 2025 boven trendmatig met 10% verhoogd.

Afvalstoffenheffing

De kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing is op begrotingsbasis 100%. In de 2e Turap 2025 was de verwachting op afval en grondstoffen een voordeel van € 300.000,-. In 2025 is er uiteindelijk sprake van een positief resultaat van € 419.152,95 dat is toegevoegd aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (en dit is nu ook het totale saldo in deze voorziening). Het resultaat van afgerond € 419.000,- bestaat uit twee onderdelen: de baten in 2025 zijn € 411.000,- hoger dan begroot en de lasten € 8.000,- lager dan begroot. De hogere opbrengst komt vooral door de hogere de hogere Diftaropbrengst als gevolg van het beëindigen van de PMD-pilot, waardoor huishoudens vaker restafval hebben aangeboden. Wat betreft de lasten is het gelukt bij te sturen ten opzichte van het verwachte nadeel bij de 2e Turap en is zelfs sprake van een klein voordeel.

Riool- en Waterzorgheffing

De kostendekkendheid voor de riool- en waterzorgheffing is op begrotingsbasis 100%. In 2025 er een positief resultaat en als gevolg hiervan is er een dotatie gedaan van € 232.210,- aan de egalisatievoorziening Riolerings. Hiermee is er voor het eerst sinds 2020 weer sprake van een toevoeging aan deze voorziening. Het resultaat in 2025 wordt met name verklaard door minder uitgaven dan gepland vanuit de uitvoeringsagenda BuRWKA. In de 2e Turap 2025 is de raad hierover geïnformeerd en daarnaast heeft het college de raad uitgebreid geïnformeerd met een RIB op 26 februari 2026 over bijstelling van de uitvoeringsagenda BuRWKA.

Toeristenbelasting

In de begroting 2025 is opgenomen dat de toeristenbelasting trendmatig is verhoogd met 2,3% en daarnaast boventrendmatig is verhoogd met 25%.

Forensenbelasting

Vastgesteld beleid

In de begroting is uitgegaan van een trendmatige verhoging van 2,3% voor het jaar 2025. De inkomsten bedragen afgerond € 77.000. Dit betreft een stijging van 11,5%. De forensenbelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde. De WOZ-waardeontwikkeling heeft bijgedragen aan deze stijging.

Reclamebelasting

In de begroting 2025 is een boventrendmatige verhoging van het tarief van 10% in de belastingverordening opgenomen. De inkomsten van de reclamebelasting is ca. € 14.000 lager uitgevallen dan in de begroting is opgenomen. De oorzaak ligt in het aantal mutaties in 2025 van ondernemingen met vanaf de openbare weg zichtbare (reclame) uitingen.

Begraafrechten

De kostendekkendheid van de begraafrechten is op begrotingsbasis 100%. Uit de realisatie van 2025 blijkt dat het dekkingspercentage voor de begraafplaatsrechten uitkomt op afgerond 96%. Dit is het gevolg van voor- en nadelige resultaten op meerdere budgetten die onder de tariefberekening begraafplaatsen vallen. Voor inhoudelijke toelichting zie TV7.5.

Marktgelden

In de begroting is uitgegaan van een verhoging van de tarieven 2024 met de inflatiecorrectie. Dit zou leiden tot een kostendekkendheid van 61%. In 2025 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op afgerond 76%. Het verschil zit met name in een afwijking ten aanzien van de energielasten.

Overige legestarieven

Vastgesteld beleid

- De leges zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten of gebruik van gemeentelijke voorzieningen, waaronder de Nederlandse identiteitskaart.
- In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden waardoor het jaar 2024 en 2025 als een 'overgangsjaar' geldt.
- Op niveau van hoofdstuk 1 en 2 van de tarieventabel behorende bij de verordening mogen de leges de 100% kostendekkendheid niet overstijgen.
- De gemeente zal toegroeien naar een 100% kostendekkendheid op hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 niveau (publiekszaken, kabels & leidingen, bouwvergunningen en omgevingsvergunningen).
- Hoofdstuk 3 van de legesverordening (APV vergunningen) wordt separaat beoordeeld.
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.
- In het kader van de ombuigingsmaatregelen zijn de tarieven van een aantal leges activiteiten meer dan trendmatig aangepast waaronder: tarief eenvoudig huwelijk/partnerschap/omzetten partnerschap, afgifte rijbewijzen (verschillende perioden)

Hondenbelasting

In de begroting is vastgelegd trendmatig is verhoogd. Dit heeft tot een inschatting van de opbrengst 2025 van € 207.000 (afgerond) geleid. De opbrengst bedraagt € 177.000. Dit is een negatief resultaat van € 30.000

Precariobelasting

In de begroting 2025 is voor de precariobelasting uitgegaan van een boventrendmatige verhoging van de tarieven van 10%. De inkomsten van de precariobelasting zijn met ca 48% gestegen. Een belangrijke reden voor deze meeropbrengst is de systematische controle op het hebben van voorwerpen op de weg.

Parkeerbelasting

Vastgesteld beleid

- Voor een naheffingsaanslag parkeerbelastingen geldt een maximumbedrag dat in rekening kan worden gebracht. Dit bedrag wordt jaarlijks door het Rijk vastgesteld en gepubliceerd in de Staatscourant. Per 1 januari 2025 is het maximumbedrag dat voor een naheffingsaanslag parkeerbelastingen in rekening kan worden gebracht, bepaald op € 78,80.
- In de kadernota is vastgesteld dat de inkomsten met € 500.000 dienen te worden verhoogd door het aantal vrije uren dat geparkeerd kan worden terug te brengen tot 1 uur.

Havengelden

Vastgesteld beleid

- Voor de havengelden geldt in beginsel dat de begrote baten de begrote lasten niet mogen overstijgen.
- Op grond van het vastgestelde beleid bedraagt de kostendekkendheid voor het jaar 2025 van 100% van de toerekenbare kosten, waarbij uitgegaan wordt van opbrengst van € 596.525,-.
- In het jaar 2025 heeft een intensief onderzoek plaats gevonden naar de kosten van de haven.
- Dit heeft tot aangepaste tarieven geleid.
- De werkelijke kostendekkingsgraad in 2025 is 84%.

Tabellen lokale heffingen

Ongebonden heffingen; diverse belastingen

De ongebonden heffingen (Onroerende-zaak belastingen, Roerende-ruimtebelastingen, Hondenbelasting, Toeristenbelasting, Forensenbelasting, Precariobelasting en Reclamebelasting) worden alle tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat er geen relatie is met een inhoudelijk begrotingsprogramma; de besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. De opbrengsten van deze heffingen zijn vrij besteedbaar.

Gebonden heffingen

De gebonden heffingen (ook wel recht of voorheen retributie genoemd), zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, reinigingsrechten, begraafplaatsrechten en diverse leges worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Het betreffen gedwongen betalingen aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, individueel bewezen dienst.

Jaarrekening (ongebonden)

Belastingsoort (Bedragen x 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 incl begr.wijz.	Rekening 2025	Saldo 2025
Forensenbelasting	76	68	77	9
Onroerende zaakbelastingen	13.141	15.159	15.196	37
Toeristenbelasting	272	322	296	-26
Hondenbelasting	182	208	179	-29
Precariobelasting	161	208	346	138
Reclamebelasting	131	174	159	-15
Parkeerbelasting (belasting inclusief naheffing)	2.584	2.645	2.782	137
Subtotaal	16.547	18.784	19.035	251

Jaarrekening (gebonden)

Belastingsoort (Bedragen x 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 incl begr.wijz.	Rekening 2025	Saldo 2025
Afvalstoffenheffing	5.791	5.898	6.309	411
Omgevingsvergunningen (hoofdstuk 2 tarieventabel leges)	1.142	904	1.311	407
Publieke zaken (hoofdstuk 1 tarieventabel leges)	983	1.086	1.080	-6
Havengelden	507	518	494	-24
Lijkbezorgingsrechten/Grafrechten	1.083	1.188	1.134	-54
Marktgelden	38	35	38	3
Overige heffingen (leges APV enz.) (hoofdstuk 3 tarieventabel leges)	279	76	101	25
Riool- en waterzorgheffing	3.698	4.217	4.235	18
Subtotaal	13.521	13.922	14.702	780
Totaal	30.068	32.706	33.737	1.031

Kostendekkendheid heffingen

(Bedragen x 1.000)	Afvalstoffenheffing	Riool- en waterzorgheffing	Begraafplaatsrechten	Marktgelden	Havengelden
Kosten incl. omslagrente	-5.695	-3.438	-1.219	-51	-591
Inkomsten excl. heffingen	870	-	131	11	40
Totaal netto kosten	-4.825	-3.438	-1.088	-40	-551
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
BTW	-1.035	-292	-	-7	-
Overhead	-144	-345	-88	-3	-36
Inkomensregelingen	-305	-160	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	-1.484	-797	-88	-10	-36
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	-6.309	-4.235	-1.176	-50	-587
Totale opbrengsten (uit tarieven)	6.309	4.235	1.134	38	494
Dekkingspercentage, afgerond	100%	100%	96%	76%	84%

*De kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing is op begrotingsbasis 100%. In 2025 er een positief resultaat en als gevolg hiervan is er een dotatie gedaan aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing

*De kostendekkendheid voor de riool- en waterzorgheffing is op begrotingsbasis 100%. In 2025 er een positief resultaat en als gevolg hiervan is er een dotatie gedaan aan de egalisatievoorziening rioleringen

